

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук,

старшого викладача кафедри підприємництва і торгівлі

Західноукраїнського національного університету

КИРИЛЕНКА Сергія Вікторовича

на дисертаційну роботу КРІЛЯ Ігоря Зеновійовича

**«Економічні детермінанти цифрової трансформації логістичних процесів у
структурі міжнародного ринку»**

подану на здобуття ступеня доктора філософії

у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

за спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Міжнародна економічна система сьогодні дедалі більше залежить від цифрових технологій, які змінюють спосіб організації постачання товарів і послуг, а також перебудовують взаємодію між учасниками ринку. Логістичні процеси поступово переходять у цифрове середовище, де значну роль відіграють платформи електронної комерції, хмарні сервіси, аналітика великих даних, технології штучного інтелекту та Інтернет речей. У результаті з'являються нові можливості для більш точного управління потоками, скорочення витрат, підвищення прозорості операцій і швидшого реагування на зміни попиту та пропозиції. Це поступово робить цифрові рішення одним із ключових чинників конкурентоспроможності в міжнародній торгівлі.

Разом із тим вплив цифровізації не є автономним і не зводиться лише до технологічного розвитку. Його результативність залежить від сукупності економічних умов: обсягів інвестицій у цифрову та транспортну інфраструктуру, рівня інноваційного розвитку, якості регуляторного середовища, ступеня відкритості економіки, а також інтегрованості країни у глобальні виробничі мережі. Саме поєднання цих факторів визначає, наскільки ефективно цифрові технології змінюють логістику та які економічні результати при цьому досягаються.

Окремого значення ця проблема набуває в умовах нестабільності світової економіки, змін у глобальних маршрутах постачання, підвищених ризиків і вимог до стійкості логістичних систем. У таких умовах цифрові інструменти виконують не лише функцію оптимізації процесів, а й стають важливим елементом забезпечення безперервності міжнародних економічних зв'язків та адаптації бізнесу до нових умов роботи.

Для України ця тема є особливо актуальною з огляду на потребу інтеграції до європейського економічного простору, оновлення логістичної інфраструктури та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Розуміння того, як економічні фактори впливають на цифрову трансформацію логістики, дозволяє краще визначати пріоритети розвитку, підвищувати ефективність управління міжнародними потоками та посилювати позиції українських підприємств на зовнішніх ринках. Саме це і визначає значущість дослідження економічних детермінант цифровізації логістичних процесів у

межах міжнародного ринку.

Зв'язок роботи з науковими планами, програмами, темами. Дисертаційна робота підготовлена в межах науково-дослідної програми Західноукраїнського національного університету «Моделювання та аналіз складних систем та процесів» (державний реєстраційний номер 0120U103793). У контексті виконання зазначеної тематики автором сформовано концептуальні засади дослідження процесів цифрової трансформації логістичних систем, ідентифіковано ключові економічні чинники їх розвитку та запропоновано підходи до оцінювання впливу цифровізації на ефективність функціонування логістичних процесів у міжнародному ринковому середовищі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи свідчить про її належний науковий рівень, продуману побудову та узгодженість між структурними частинами. Матеріал викладено послідовно: від теоретичного обґрунтування до прикладних результатів, що забезпечує цілісне розкриття досліджуваної проблематики. Зміст роботи відповідає заявленій темі, а сформульовані висновки логічно випливають із проведеного аналізу та підтверджуються його результатами. Дисертація виконана як самостійне наукове дослідження відповідно до чинних вимог до робіт такого рівня.

Наукові результати ґрунтуються на поєднанні різних методичних підходів, обраних з урахуванням мети та завдань дослідження. Використання аналітичних, статистичних та загальнонаукових методів дозволило розглянути економічні чинники цифрової трансформації логістичних процесів у взаємозв'язку та виявити ключові закономірності їх впливу на розвиток міжнародних логістичних систем.

Інформаційну основу роботи становить широкий спектр джерел: офіційна статистика міжнародних організацій, аналітичні матеріали консалтингових компаній, звіти логістичних операторів, міжнародні індекси цифрового розвитку, нормативно-правові акти, а також наукові публікації вітчизняних і зарубіжних дослідників. Це забезпечило достатню повноту емпіричної бази та об'єктивність отриманих результатів.

Отримані наукові положення становлять узгоджену систему результатів, які взаємно доповнюють одне одного та формують цілісну картину дослідження. Висновки відповідають поставленим завданням і мають прикладне значення для вдосконалення управління логістичними процесами в умовах цифрової трансформації міжнародного економічного середовища.

У цілому дисертаційна робота відзначається належним рівнем опрацювання, внутрішньою логічною цілісністю та практичною спрямованістю, що дозволяє розглядати її як завершене самостійне наукове дослідження.

Зміст дисертаційної роботи, її структура та наявність елементів наукової новизни. Дисертаційна робота має чітко визначену та логічно узгоджену структуру, що відповідає меті й завданням дослідження. Вона включає анотацію, вступ, три розділи, узагальнюючі висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг становить 229 сторінок, з яких 190 сторінок припадає на основний текст. Результати дослідження візуалізовано за допомогою 19 рисунків і 64 таблиць, що забезпечує наочність поданого

матеріалу та полегшує його інтерпретацію. Джерельна база охоплює 259 найменувань і включає наукові праці українських і зарубіжних авторів, нормативно-правові акти, статистичні матеріали та аналітичні огляди. Додаткові матеріали систематизовано у двох додатках загальним обсягом 8 сторінок.

Структурна побудова роботи є послідовною та внутрішньо узгодженою: кожен розділ логічно доповнює попередній і поступово розкриває досліджувану проблематику від теоретичних засад до прикладних результатів. Такий підхід дозволяє простежити формування авторської наукової концепції та її практичне обґрунтування. Зміст дисертації свідчить про володіння сучасними методами економічного аналізу, здатність до критичного осмислення наукових підходів і узагальнення результатів дослідження. Отримані положення, запропоновані Крільом Ігорем Зеновійовичем, відображають його внесок у розвиток теоретичних і прикладних аспектів цифрової трансформації логістичних процесів у міжнародному економічному середовищі.

Ознайомлення з текстом дисертації та науковими публікаціями автора підтверджує самостійний характер виконаної роботи, належний рівень наукової новизни та відповідність отриманих результатів заявленій тематиці. Сформульовані положення є обґрунтованими, узгодженими між собою та мають як теоретичну, так і прикладну цінність.

Окремі результати дослідження вирізняються новизною та практичною значущістю. Вони спрямовані на удосконалення підходів до аналізу та управління процесами цифрової трансформації логістичних систем у міжнародному ринковому середовищі та розширюють інструментарій дослідження економічних детермінант у цій сфері. Виділимо наступні:

методичний підхід до оцінювання цифрової зрілості логістичних процесів шляхом поєднання показників рівня автоматизації логістичних операцій, розвитку цифрової інфраструктури, інтеграції інформаційних систем та ефективності управління логістичними потоками, що дозволяє комплексно оцінювати рівень цифрової трансформації логістичних систем;

визначення та систематизація економічних детермінант цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку, серед яких виокремлено макроекономічні, інвестиційні, інфраструктурні, технологічні та інституційні фактори, що формують умови цифровізації міжнародної логістики та впливають на ефективність функціонування логістичних систем;

методичний підхід до оцінювання економічних передумов цифрової трансформації логістичних процесів шляхом розроблення індексу економічних детермінант цифрової трансформації, який, на відміну від існуючих підходів, інтегрує макроекономічні, інвестиційно-інноваційні, цифрово-інфраструктурні та інституційно-логістичні фактори в єдиному інтегральному показнику, що забезпечує можливість комплексного оцінювання готовності економічного середовища до цифрової трансформації логістики;

практичні напрями підвищення ефективності цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку, що передбачають розвиток цифрової логістичної інфраструктури, удосконалення інформаційної взаємодії між учасниками міжнародних логістичних систем та впровадження сучасних технологій управління логістичними потоками.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. Результати дисертаційного дослідження отримали належну наукову апробацію та оприлюднені у 10 наукових працях загальним обсягом 4,9 друкованого аркуша, з яких 4,1 аркуша становить особистий внесок автора. Наукові публікації здобувача включають п'ять статей, розміщених у фахових виданнях України, а також п'ять тез доповідей, представлених на матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій. Така форма представлення результатів забезпечила їх обговорення у фаховому середовищі та сприяла їх науковій апробації.

Зміст оприлюднених робіт узгоджується з основними положеннями дисертації та відображає її ключові теоретичні результати, аналітичні напрацювання, висновки й практичні рекомендації. Публікації формують цілісну систему наукових результатів, безпосередньо пов'язаних із темою дослідження, що свідчить про достатній рівень їх представлення у науковому просторі.

Обсяг і характер наукових праць підтверджують дотримання Крільом Ігорем Зеновійовичем засад академічної доброчесності, відкритості наукових результатів та їх належного оприлюднення. Одночасно це свідчить про наукову вагомість проведеного дослідження, його актуальність для розвитку сучасної економічної науки та готовність автора до фахового обговорення отриманих результатів у національному й міжнародному науковому середовищі.

Важливість одержаних здобувачем результатів для науки і практики. Практичне значення дисертаційного дослідження визначається розробленням підходів, спрямованих на підвищення результативності управління логістичними процесами в умовах цифрових трансформацій міжнародного ринку. Отримані результати можуть бути використані при формуванні стратегій цифрової модернізації логістичних систем, удосконаленні управління матеріальними та інформаційними потоками, а також у процесі підвищення здатності підприємств адаптуватися до динамічних змін глобального економічного середовища. У роботі проаналізовано вплив економічних чинників на процеси цифровізації логістики, що дозволило окреслити напрями її розвитку та уточнити роль цифрових технологій у забезпеченні ефективності міжнародних ланцюгів постачання.

Також слід звернути увагу, що окрему практичну цінність мають запропоновані автором методичні рішення, аналітичні інструменти та підходи до визначення рівня цифрової зрілості логістичних систем. Їх використання дає можливість здійснювати більш комплексну оцінку стану цифрової трансформації підприємств, визначати пріоритети цифрового розвитку та обґрунтовувати управлінські рішення щодо впровадження сучасних цифрових технологій у сфері логістики. Реалізація цих напрацювань сприяє підвищенню ефективності логістичної діяльності, оптимізації ланцюгів постачання та посиленню конкурентних позицій підприємств на міжнародних ринках.

Практична результативність отриманих положень підтверджується їх впровадженням у діяльність низки підприємств і організацій. Зокрема, окремі рекомендації дисертації використано у роботі Берестинської міської ради Харківської області (довідка б/н), ТОВ «Пріорітет-горіх» (довідка № 1-22-2026 від 25.04.2026 р.), ТОВ «Технічний центр «Діакон» (довідка № 12-2026 від

15.04.2026 р.) та ТОВ «ІДЕН ТРАНС» (довідка б/н), що свідчить про їх прикладну придатність та реальне застосування в господарській практиці.

Результати дослідження також інтегровані в освітній процес кафедри економічної кібернетики та інформатики Західноукраїнського національного університету та використовуються під час викладання профільних дисциплін і методичного забезпечення навчального процесу (довідка № 126-27/1392 від 02.06.2026 р.). Це підтверджує їх навчально-методичну цінність та доцільність застосування у підготовці здобувачів економічних спеціальностей.

Відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації у дисертаційній роботі. Опрацювання змісту дисертаційної роботи, перевірка наведених аналітичних розрахунків, аналіз інформаційної бази та результатів впровадження запропонованих науково-методичних підходів дозволяють зробити висновок про обґрунтованість і достовірність отриманих результатів. Сформульовані у роботі положення логічно узгоджуються між собою, впливають із проведеного дослідження, відповідають його меті та поставленим завданням і підтверджуються як теоретичними напрацюваннями, так і даними офіційної статистики. Під час аналізу не виявлено ознак, які могли б свідчити про фабрикацію, фальсифікацію або інші порушення, що ставлять під сумнів наукову доброчесність результатів.

Дотримання принципів академічної доброчесності підтверджується результатами перевірки рукопису дисертації на наявність текстових запозичень, проведеної у Західноукраїнському національному університеті з використанням програмного комплексу StrikePlagiarism.com. За підсумками перевірки встановлено високий рівень оригінальності тексту. Виявлені текстові збіги мають пояснюваний характер і пов'язані з використанням загальноприйнятої наукової термінології, нормативних формулювань, бібліографічних посилань та коректного цитування відповідно до вимог академічного оформлення.

Таким чином, результати аналізу дисертаційної роботи та матеріали офіційної перевірки підтверджують самостійність виконаного дослідження, дотримання вимог академічної доброчесності та відсутність ознак неправомірних запозичень, фальсифікації чи фабрикації наукових результатів.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Відзначаючи високий науковий рівень написання дисертації Крільом Ігорем Зеновійовичем, слід зазначити, що вона, як і будь-яке дослідження, не позбавлена певних дискусійних положень:

1. Практичне застосування методичного підходу щодо оцінювання цифрової зрілості логістичних процесів (підрозділ 3.1, рис. 3.2, С.123-135), виглядало б більш переконливим за умови розширення апробації на різних типах логістичних систем (наприклад, підприємства різного масштабу або галузевої спеціалізації). Це дозволило б оцінити універсальність та адаптивність запропонованої методики.

2. Окремі положення дисертації, присвячені стратегічним напрямкам цифрової трансформації логістичних процесів, доцільно було б розширити шляхом розроблення сценаріїв розвитку міжнародного ринку в умовах цифровізації та посилення глобальних економічних ризиків. Такий підхід дозволив би більш повно оцінити перспективи реалізації запропонованих автором концептуальних положень і підвищив би прогностичну цінність

дослідження.

3. Дослідження містить ґрунтовний аналіз економічних аспектів цифровізації логістики, проте екологічний ефект цифрової трансформації та її вплив на досягнення цілей сталого розвитку висвітлено фрагментарно.

4. Запропоновані у дисертації рекомендації щодо прискорення процесів цифрової трансформації логістичних систем загалом мають практичну цінність і логічно випливають із результатів дослідження. Водночас їх прикладне застосування потребує більш детальної конкретизації інструментів та організаційно-економічних механізмів реалізації. Зокрема, доцільно було б чіткіше диференціювати запропоновані заходи залежно від розміру підприємств, галузевої специфіки та рівня їх цифрової зрілості, що дозволило б підвищити адаптивність і практичну ефективність сформульованих рекомендацій.

Зауважимо, що наведені зауваження мають переважно рекомендаційний і дискусійний характер, відображають можливі напрями подальшого розвитку дослідження та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, її наукову новизну, теоретичну обґрунтованість і практичну значущість.

Загальний висновок

Підсумкове узагальнення результатів аналізу дисертаційної роботи Криля Ігоря Зеновійовича на тему «Економічні детермінанти цифрової трансформації логістичних процесів у структурі міжнародного ринку» дозволяє дійти висновку, що дослідження є завершеною самостійною науковою працею, яка пройшла належну апробацію та вирішує актуальне наукове завдання, важливе для розвитку сучасної економічної науки. Робота вирізняється цілісністю концептуального підходу, достатнім рівнем теоретичного опрацювання проблематики, методологічною обґрунтованістю та послідовною логікою викладу матеріалу. Структура дисертації є узгодженою, а її зміст повністю відповідає заявленій темі, меті дослідження, поставленим завданням і спеціальності 051 «Економіка».

Отримані результати характеризуються поєднанням наукової новизни, теоретичної аргументованості та практичної спрямованості. Сформульовані висновки й рекомендації ґрунтуються на комплексному аналізі теоретичних підходів і емпіричних даних, мають прикладний характер і можуть бути використані для вдосконалення механізмів управління логістичними процесами в умовах цифрових трансформацій міжнародного ринку. Основні положення роботи пройшли належну наукову апробацію, відображені у фахових публікаціях автора та підготовлені з дотриманням принципів академічної доброчесності.

За своїм змістом, рівнем наукової аргументації, методичним забезпеченням, структурою та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а також постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Спираючись на зазначене вище, дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам, а її автор, Кріль Ігор Зеновійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Рецензент:

старший викладач кафедри підприємництва і торгівлі

Західноукраїнського

національного університету

кандидат економічних наук

Сергій КИРИЛЕНКО

Підпис *Сергій Кириленко*

Завіряю: *Алла Семівна*

НАЧАЛЬНИК
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ

